

Den 29. juni 2023
FVM 287

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesforordning om ekstraordinær støtte til landbrugssektorer berørte af særlige problemer, der påvirker landbrugsproducenternes økonomiske levedygtighed (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ekstraordinær støtte på 330 mio. euro (ca. 2,46 mia. kr.) til landbrugssektorer berørte af særlige problemer i de 22 medlemsstater, herunder Danmark, som ikke tidligere har modtaget ekstraordinær støtte i 2023 (komitésag). Den ekstraordinære støtte skal ifølge forslaget anvendes til at kompensere de landbrugere, der lider økonomiske tab som følge af usikkerhed på de omfattede medlemsstaters markeder grundet en række udfordringer som ugunstige vejrforhold, høje inputpriser, inflation, faldende afsætningspriser og eftervirkninger af covid-19 og Ruslands invasion af Ukraine. Kommissionen foreslår derfor, at der med hjemmel i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) anvendes EU-midler fra bl.a. landbrugsreserven til ekstraordinær midlertidig støtte til berørte landbrugere i de 22 medlemsstater. Medlemsstaterne gives endvidere mulighed for op til 200 pct. national medfinansiering. Tildelingen skal ske på baggrund af objektive kriterier og må ikke medføre konkurrenceforvridning eller overkompensation. Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i EU. Sagen forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 10. juli 2023. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesforordning om ekstraordinær midlertidig støtte til landbrugssektorer berørte af særlige problemer, der påvirker landbrugsproducenternes økonomiske levedygtighed i Belgien, Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Estland, Irland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Kroatien, Italien, Cypern, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Østrig, Portugal, Slovenien, Finland og Sverige.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, særligt artikel 221, stk. 1.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke

forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 10. juli 2023.

Formål og indhold

Forslaget om ekstraordinær midlertidig støtte på 330 mio. euro (ca. 2,46 mia. kr.) til 22 medlemsstater fremsættes på grund af usikkerhed på de omfattede medlemsstaters markeder grundet en række udfordringer, herunder ugunstige vejrforhold, høje inputpriser, inflation, faldende afsætningspriser og eftervirkninger af covid-19 og Ruslands invasion af Ukraine.

Forslaget fremsættes med hjemmel i artikel 221 i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) om foranstaltninger til løsning af specifikke problemer, der vil kunne forårsage en hurtig forværring af produktions- og markedsforhold. Midlerne stilles til rådighed for de 22 medlemsstater, herunder Danmark, som ikke hidtil har været omfattet af ekstraordinær støtte i 2023. Støtten stilles til rådighed med henblik på at minimere de negative konsekvenser af henholdsvis ugunstige vejrforhold (hvor særligt Spanien, Italien og Portugal fremhæves, men også bl.a. Danmark og Sverige), høje inputpriser, inflation samt faldende afsætningspriser for landbrugserhvervet.

Kommissionen har tidligere i 2023 fremsat to øvrige forslag til gennemførelsesretsakter om ekstraordinær midlertidig støtte målrettet landbrugere i de mest påvirkede sektorer for korn og oliefrø i Bulgarien, Polen, Rumænien, Slovakiet og Ungarn grundet de afledte effekter af den russiske invasion af Ukraine.

Kommissionen vil med omhandlende forslag stille et beløb på 330 mio. euro til rådighed, som bl.a. finansieres af den såkaldte landbrugsreserve. Dette kommer i tillæg til øvrige forslag om anvendelse af midler fra landbrugsreserven i 2023 på tilsammen 183,5 mio. euro. Landbrugsreserven udgør 450 mio. årligt (jf. artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2021/2116), hvorfor forslagets beløb på 330 mio. euro også må aktivere andre ledige midler fra landbrugsbudgettet. Det afsatte beløb til de enkelte medlemsstater tager udgangspunkt i deres tildelinger under direkte betalinger, dog med vægtning af de medlemsstater, som påvirkes i særlig grad. Danmarks andel forventes at blive 6,35 mio. euro (ca. 47 mio. kr.). Der er endvidere mulighed for op til 200 pct. national medfinansiering. Midlerne tildeles til følgende 22 medlemsstater:

Medlemsstater	Euro
Belgien	3.912.118
Tjekkiet	6.862.150
Danmark	6.352.520
Tyskland	35.767.119
Estland	1.722.597
Irland	9.529.841
Grækenland	15.773.591
Spanien	81.082.911
Frankrig	53.100.820

Medlemsstater	Euro
Kroatien	3.371.029
Italien	60.547.380
Cypern	574.358
Letland	6.796.780
Litauen	10.660.962
Luxembourg	462.680
Malta	240.896
Nederlandene	4.995.081
Østrig	5.529.091
Portugal	11.619.548
Slovenien	1.234.202
Finland	4.269.959
Sverige	5.594.367
I alt	330.000.000

Udbetalingerne skal ske på baggrund af objektive og ikke-diskriminerende kriterier, som tager de påvirkede landbrugeres tab i betragtning, og må ikke skabe markeds- eller konkurrenceforvridning.

De berørte medlemsstater skal senest den 30. september 2023 have meddelt Kommissionen, hvordan de forventer at udvælge modtagere af den ekstraordinære støtte, samt hvornår midlerne udbetales herunder eventuel medfinansiering og konsekvens samt kontrol. Udbetaling af støtten skal være afsluttet senest den 31. december 2023.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven) træder i kraft den 30. juni 2023. Det følger af denne lovs §2, stk. 1, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for anvendelse af Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af denne lov. Beroende på den kommende ordnings udformning må det forventes, at en eventuel bekendtgørelse om den direkte støtte vil skulle udstedes med hjemmel i blandt andet denne bestemmelse.

Hvis det måtte blive aktuelt med en nationalt finansieret støtteordning, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i medfør af CAP-lovens §3 fastsætte regler om støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, og inden for rammen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af udstedelse af en bekendtgørelse om anvendelse af den ekstraordinære støtte.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser ud over indvirkningen på EU's budget. Der er EU-budgetvirkning, idet forslaget medfører en udgift på EU's budget på 330 mio. euro. Danmarks finansieringsandel af EU-budgettet er ca. 2,3 pct., svarende til ca. 7,6 mio. euro (ca. 56,5 mio. kr.). Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Udbetaling af ekstraordinær støtte forventes at have mindre administrative konsekvenser for Landbrugsstyrelsen på omkring 2,3 mio. kr., hvilket baseres på omkostninger til en tidligere opsætning af en særskilt kriseordning i 2022 uden ansøgningsrunde. Hvis der skal opsættes en ordning med særskilt ansøgningsrunde, vil det være dyrere, men omfanget heraf er ikke muligt at estimere på nuværende tidspunkt. Forslaget vurderes at medføre mindre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af de 6,35 mio. euro (47 mio. kr.), som Danmark tildeles.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Det bemærkes dog, at en fuld anvendelse af den afsatte landbrugsreserve kan medføre behov for at reducere den direkte indkomststøtte til landbrugere for at genopfylde landbrugsreserven. Landbrugsreserven kan også fyldes op af eventuelt andre ubrugte midler og formålsbestemte indtægter under landbrugsområdet. Der er for nuværende brugt 183,5 mio. euro af landbrugsreserven i 2023. Med vedtagelsen af omhandlede forslag om EU-støtte på 330 mio. euro forventes 100 pct. (450 mio. euro) af landbrugsreserven at være opbrugt. Forslaget aktiverer desuden andre ledige midler fra landbrugsbudgettet i form af 63,5 mio. euro.

Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller i EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer anerkender Kommissionens hensigt om at hjælpe europæiske landmænd i en periode, der har været præget af stærkt stigende omkostninger og stor markedsusikkerhed, samt senest negative konsekvenser af blandt andet tørke gennem en længere periode. Landbrug & Fødevarer bemærker, at tørken og markedsforstyrrelserne berører stort set alle landmænd i Danmark med betydelige negative indkomstmæssige konsekvenser til følge. På den baggrund vil udbetalingen af støtte fra EU på 47 mio. kr. svarende til ca. 18 kr. per hektar ikke have en væsentlig betydning. Denne kendsgerning forstærkes kun af, at det må forventes, at refinansieringen af støttebeløbet via landbrugsreserven i et betydeligt omfang vil ske af landmændene selv via en efterfølgende reduktion i grundbetalingen. Hertil kommer, at reduktionen vil ske via anvendelse af den såkaldte finansielle disciplin, der betyder, at den sker på beløb, der ligger ud over ca. 15.000 kr. per bedrift. På baggrund af bedriftsstrukturen, hvor de danske bedrifter er væsentligt større end bedrifterne i stort set alle andre EU-lande, betyder det, at danske landmænd i givet fald kommer til at bidrage relativt mere til refinansieringen, hvilket Landbrug & Fødevarer ikke finder rimeligt.

Landbrug & Fødevarer har ikke taget endelig stilling til, hvordan støtten bør fordeles i Danmark. Dog bemærker Landbrug & Fødevarer, at, idet alle landmænd i forskelligt omfang har været påvirket af de negative konsekvenser af markedsurolighederne og af den igangværende tørke, samt at alle landmænd i et endnu ukendt omfang vil skulle bidrage til refinansieringen af landbrugsreserven, taler det for en ligelig fordeling til alle støtteberettigede arealer. Landbrug & Fødevarer foreslår, at det rent praktisk kunne ske i tilknytning til udbetalingen af landbrugsstøtten i december 2023. Landbrug & Fødevarer understreger, at en grænse for, hvem der skal have udbetalt en krisestøtte, som man så i 2022 på baggrund af den russiske invasion af Ukraine, ikke skal være en del af en kommende udbetalingsmodel i Danmark. Fastlæggelse af en minimumsgrænse – ud over de grænser der er gældende for udbetaling af

direkte støtte i landbrugspolitikken i øvrigt – anser Landbrug & Fødevarer for urimelig i forhold til de mindste producenter, og desuden problematisk i forhold til kravet i forordningen om, at udbetalingskriterierne ikke må være diskriminerende.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til forslaget i komiteen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt forbeholden overfor at anvende landbrugsreserven, og regeringen lægger vægt på, at den ekstraordinære støtte begrænses og ikke overstiger det tilgængelige beløb i landbrugsreserven. Regeringen har dog forståelse for den ekstraordinære situation grundet blandt andet ugunstige vejrforhold. Regeringen lægger vægt på, at muligheden for national medfinansiering begrænses mest muligt. Regeringen lægger endvidere vægt på, at en anvendelse af landbrugsreserven baseres på objektive kriterier, der viser, at der er særlige udfordringer og tab i bestemte sektorer og/eller medlemsstater. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.